

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Parlamentáris kormányzat.

— Irta: dr. E. Nagy Olivér. —

Mikor a Fejérváry-kormány volt uralmon, a tudományos folyóiratokban komoly viták folytak afölött, vajjon a független, felelős miniszteriumról szóló 1848. évi III. törvénycikk megköveteli-e, hogy a kormány parlamentáris legyen? Lányi, a miniszterium közjogásza, jeles angol politikai írókra, első sorban Diceyre hivatkozva, erősen hangoztatta, hogy a magyar miniszteriumnak nem kell parlamentárisnak lennie, vagyis nem kell az országgyűlés többségére támaszkodni, minthogy a parlamentáris kormányzás sehol kifejezetten nem kívánatik. A tudományos irodalomban többen akadtak elismert tudósaink közül, akik e felfogást helyeselték. A napi sajtó kemény kritikát rótt rájuk, mert felszólalásuk nyilván megerősítette a régi kormány pozícióját, holott az ellen mindenkinek egyforma kitartással kellett küzdenie. Azonban — hála Istennek — ezek az idők már elmúltak. Ma nemcsak többségi, hanem kifejezetten nemzeti kormány ül a bársonyszékekben. Nem felesleges, sőt talán közérdekű tehát, ha e kérdéssel, mely a laikusok nagyrésze előtt nem eléggé ismeretes, kissé bővebben foglalkozunk.

Miniszterei az abszolút, az autokrata uralkodóknak is vannak, tehát azoknak is, akik korlátlanul kormányozzák országukat. Volt XIV. Lajos francia királynak és I. Ferenc osztrák császárnak is. Az autokrata, önhatalmu, nem alkotmányos uralkodók miniszterei ezek akaratának pusztá végrehajtói, kik ténykedésükért csak fejedelmüknek adnak számot. Persze, az már az emberi természetből folyik, hogy gyengébb szellemi képességű fejedelmeket okosabb miniszterei vezetnek, tehát még ily autokráciában is sokszor nem az történik, amit az államfő akar, hanem az, amit a mindenható miniszter.

Alkotmányos államokban, legyenek azok akár monarchiák, akár köztársaságok, a miniszterek felelősek. — Ezt iktatta törvénybe nálunk az 1848. III. törvénycikk is. A „független“ szó azt jelentette, hogy a magyar miniszterium nincs Ausztriának alávetve, hanem, mint a magyar állam kormányzati szerve, egészen önálló. — A „felelős“ szónak pedig az volt az értelme, hogy a miniszterium nem végezheti munkáját kénye kedve szerint, hanem cselekményeiért az országgyűlésnek felelni tartozik, amely őt az ország pénzének hűtlen kezeléséért vád alá is helyezheti, meg is büntetheti. Ez az elv a nevezett törvénycikkben kifejezetten benne van. Az 1848.

III. törvénycikk tehát a minisztereknek ugynevezett jogi felelősségét, vagyis a ténykedésük által okozott anyagi kárért tartozó s a netáni büntetendő cselekményekből folyó felelősséget törvényileg konstataálta. De nem intézkedett a politikai felelősségről. Miért? Mert az egyáltalában nem kodifikálható.

Ime, a parlamentáris kormányzat eszméje, nem mint tételes törvény, hanem mint élő jog, szokásjog. Hazája Anglia, de elterjedt mindenütt, ahol alkotmányos kormányforma van, mert nélküle kormányozni nem lehet. Minálunk is hiába hangoztatta a Fejérváry-kormány, hogy csak a jogi felelősség lévén törvénybe iktatva, ő is csak ezzel tartozik. Ámbár hiszen ez elől is kitért, mert a felelősséget gyakorolni hivatott országgyűlést szóhoz nem engedte, végül pedig katonai erővel szétkergettette. De tegyük fel, hogy nem tért volna ki a jogi felelősség elől és a parlament utján kívánta volna fontosabb eszméit, például a választói jog reformját, tárgyalatni. Vajjon nem győződhetett volna-e meg már az első napon a politikai felelősség, tehát a parlamentáris kormány tényleges létezéséről? Vajjon az a bizalmatlanság, melylyel a törvényhozás az ő minden lépését kísérte, nem bizonyította-e be napnál fényesebben, hogy bizony a parlamentáris kormány élő jogintézmény?

A parlamentárizmusnak a legjellemzőbb kelléke, hogy, bár a kormányzó, vagyis a végrehajtó hatalom mindenütt az államfőt illeti, aki azt felelős miniszterei által gyakorolja, mégis a törvényhozásnak, tehát az országgyűlésnek, döntő befolyást biztosít arra, hogy ki legyen a miniszter s milyen elveket valljon az? Az államfő nevezi ki a kabinetet, az igaz: azt nevezi ki, aki neki tetszik, az is igaz. De hiába nevez ki olyant, aki a parlament többségének nem tetszik, mert az sikeresen kormányozni úgy sem bír. Jól mondja Bagehot az angol alkotmányról irt munkájában, hogy a kabinet tulajdonképen a parlament egy bizottsága, melyet nem az választ ugyan, de majdnem teljes hatalma van arra, hogy kikkől álljon a bizottság.

A második fumei vonal.

Magyarország teljesen kontinentális terület. A tengerhez sehol természetes utat nem találunk, mindenütt elzárt kontinentális medence közepén áll Fiume. A tengerpartból nincs szüksége egy országnak többre, mint egyetlen egy kikötőre, egy valószínű kapura, amelyen keresztül a szabad ocea-

nokra juthatunk: ezt az egy pontot azonban könnyen meg kell közelíteni tudni minden oldalról, főként pedig az ország szívéből.

Kossuth Ferenc, alig foglalta el a kereskedelmi miniszteri széket, azonnal tervbe vette egy második fumei vonal létesítését. Fiume ma még nagyon nehezen közelíthető meg; amikor a fumei vasutat megépítették, a mérnökök visszaretentek attól a gondolatától, hogy a Karszt hegységet megfúrják és hosszú alagutttal egyenes irányban kössék össze az anyaországot egyetlen tengeri kikötőjével. E helyett inkább a hegyen át rendkívüli nehézséggel és óriási költséggel építettek egy hatalmas hegyi vasutat, mely ritkítja párját a világon, de távolról sem felel már meg az ország gazdasági és forgalmi érdekeinek.

Ismeretes, hogy a fumei vasuton az óriási emelkedések miatt roppant erős és drága mozdonyokat kell járatni, de ezek nem képesek negyedannyit sem vontatni, mint amennyit sík pályán egy közönséges mozdony elvontat. Így aztán a több személyzet, a tulságos szénfogyasztás miatt háromszor annyiba kerül a vontatás, mint más vasuton. Ezenkívül még száz más akadály is van. A Karszt rideg vidékén nincs víz és így a vonatoknak maguknak kell a nagy vízszükségletet magukkal cipelni, ami ugyancsak csökkenti a vonatok teljesítőképességét és növeli a költségeket. Ha egy kissé erősebb bóra fuj, ami igen gyakori azon a vidéken, a tehervonatok egyáltalában nem közlekedhetnek.

Télen a havazás gyakran úgy elzárja az utat, hogy ezerszámra maradnak el a vasuti kocsik. Hogy a hóeltakarítás mennyibe kerül, ennek legfőbb bizonyossága az, hogy már arra is gondoltak a szakemberek, hogy az egész vonalat betetőzik, csakhogy a nagy költségektől megszabaduljanak. — A fumei kivétel jelenleg nagyon bizonytalan. A kereskedők nem tudják a szállítási határidőket betartani, amiből óriási károk származnak. Emellett a fumei forgalom nem is fejleszthető, mert egy második sínpar e vonalon annyiba kerülne, mint egy új vonal létesítése. Ezért kiviteli forgalmunknak egy igen jelentékeny része kénytelen Trieszt felé menni, a magyar kereskedelem és forgalom óriási kárára.

És ez az állapot még fenyegetőbb lesz ezentul, miután Ausztria sok száz milliónyi költséggel most építi a második összeköttetést Trieszttel, mely célból az Alpéseket furják át egy hatalmas alagutttal.

Az önálló vámterület létesülése előtt kell tehát ezen a újon segíteni. A fumei utirányt fejleszteni kell, úgy hogy a forgalom az időjárás és a természet miatt ne akadjon fenn. Erre egyetlen mód egy oly fumei vonal építése, mely a Karszthegység átfurásával egyenes vonalban egy hosszú alaguton át köti össze az anyaországot a

fiumei kikötővel. Technikailag ez nem okoz ma már nehézséget, amikor a Szimplom, Szentgotthard, Monlouis és az Alpesek hegylánci óriási alagutakkal vannak átfurva. — Ezekhez méltó társként szegődik majd a 18—20 kilométer hosszú Karsztalagut, mely a második fiumei vonal alapfeltétele.

A nagy terv ugyan óriási pénzáldozatot fog követelni, de ez a pénz bőségesen megtérül majd a magyar közgazdaság hatalmas föllendülése révén. Örömmel üdvözljük a kereskedelmi miniszter korszakot alkotó első nagy tervét, óhajtjuk, hogy a közgazdaság érdekében a nagyszerű terv mihamarabb valóra váljon.

Vasuti baleset.

A budapesti gyorsvonat késése.

Rémület a városban.

(Saját tudósítónkól.)

— május 13.

A késő esti órákban ijesztő, rémületet keltő vasuti szerencsétlenség híre terjedt el futótűzként a városban. A budapest felől érkező esti gyorsvonat, melynek pontban fél 7 órakor kell beérkezni, nem jött meg a rendes időre, sőt jóval azon túl sem, ami nagyobb katasztrófát sejtetett és érthető izgalmat és nyugtalanságot szült, különösen azok között, akik valamely hozzátartozóikat várták a gyorsvonattal az állomásnál.

A vonatnak óriási késése volt. Még kilenc órakor sem érkezett be és az izgatottságot fokozta az a körülmény, hogy az állomásnál semmiféle felvilágosítással sem tudtak szolgálni a dologra vonatkozólag.

Már tíz óra elmúlt, negyed tizenegyre járt az idő, mikor a vonat végre herobogott, szerencsére — mint hamarosan kitűnt — minden komolyabb baj nélkül.

Nem érte semmi veszedelem, mint attól a késés miatt tartani lehetett. Valami kisebb baleset akasztotta meg utjában. Fegyvernek környékén kisiklott egy előtte haladó tehervonat s ez késleltette teljes három óra hosszát.

Az eset hibás váltóállítás következtében történt. A tehervonatnak három kocsija erősen megrongálódott, egy pedig teljesen összezúzódott. — Nagy munkába került és sokáig tartott, amíg helyrehozva, utnak tudták indítani és addig a gyorsvonatnak is vesztegelni kellett.

A késés miatt lapunk rendes éjjeli express és távirati tudósításai sem érkeztek meg.

Egyház és iskola.

Évzáró ünnepély. A református tanítóképző intézet növendékei tegnap tartották önképző körök évzáró gyűlését. A milyen kedves és természetes ünnepély volt ez, ép oly módon adott tanubizonyosságot arról is, hogy az intézet növendékeiben a komoly dolgok iránt is meg van a kellő érzés és igyekezet. Gulácsy Anna 4 éves növendék nyitotta meg az ünnepélyt. Utánna Domján Anna olvasta fel titkári beszámolóját, a melyben elbucszott volt növendék társaitól.

Az ünnepély szavalói Bodicsky Aranka és Könyves Mária tk. 2. o. növendékek voltak, a kik tanubizonyosságot adtak arról, hogy a szavalás művészetét, az önképzőkör nagy szeretettel s eredményesen ápolja. Felolvasást tartottak: Gulácsy Anna, a ki „A nő az ember tragédiában” című pályadíjat nyert értekezését olvasta fel, a melynek keretében leány lelkének összes eszményeit kiöntötte a női hivatás vázolásában; Nagy Róza 3. é. növ. a ki ügyesen szőtt s zamatos nyelven megírt novelláját olvasta fel. A zenei részleteknél Sáfány Ida tk. 3. éves növendék szép éneklése és Papp Mariska ügyes, magyaros hegedűjátéka szerzett kellemes perceket a hallgatóságnak. Gulácsy Anna elnök bezáró beszéde után, Kiss Albert lelkész, az igazgató tanács elnöke szép beszéd kíséretében egy-egy arannyal jutalmazta meg a szereplőket s ezzel nem csak áldozatra készségének adta tanujelét, hanem annak a gondos szeretetnek, a mellyel ezen leányiskola összes ügyeit szíven viseli.

NAPI HIREK.

— A Kovács Gusztáv-ügy megszüntetése. Mintegy 8—10 nappal ezelőtt megírtuk, hogy a nagyváradi ügyészség vezetője pertörli indítványt adott be Polónyi Géza igazságügy-miniszterhez Kovács Gusztáv, az elpáholt darabont szolgáló ügyében. — A felterjesztésre — mint tudósítónk jelenti — tegnap már megérkezett a válasz. Az igazságügyminiszter — mint előre látható volt — mindenben magáévá tette az ügyész indokait és érvelését, hozzájárult az abban foglalt bizonyítékokhoz és elrendelte, hogy az ügyet, tekintettel az izgatott hangulatra, a melynek folyományaképp jelentkezett a bántalmazás az ügyészség szüntesse meg. A rendeletet pedig az ügyészség nyomban foganatosította és ezzel a darabonték megtörli hajszája véget ért.

— Fagyos szentek. A poétikus, verőfényes május, a hagyományok szerint, e hónap 12-ik napján komor, szürke színnel vonja be a virágos, zöld mezőket s az előbb még napsugaras utcákat. Pongrác, Szervác, Bonivác, a három fagyos szent, nevüknapján sűrű fellegekkel fődik el a kék eget, a langyos, tavaszi napsugarakat és hideg, fagyos széllel fűzik fődél alá az embereket. A százéztendősi jóvendőmondó szerint tehát tegnaptól kezdve három napig hideg, barátság-talan időnek kellett volna a tavaszt fölvaltani, azonban a hagyomány ellenére már sokszor győzedelmeskedett a fagyos szentek hatalmán s így ezuttal is, mert hát fagy már megint nem volt. Eső ugyan esett, nyári vihar is volt, de hát fagyról szó sincs.

— Eljegyzés. Dr. Lotz Elemér debreceni törvényszéki hivatalnok eljegyezte Répánszky Ella kisasszonyt Miskolcraól.

— Meteor az időről. Meteor a május—juniusi időjárásról a következőket jó solja: A május 8-iki esomópont hatásköre a bolygók részéről újra csapadékos, esetleg szeles jellegűvé változtatja az időjárást, alacsonyabb hőmérséklettel, amely időben már mutatkozhatnak oly jelenségek a napon, amelyek révén a 16-iki hideg jellegű esomópont körüli időjárás alakulására következettünk, mert ezen, a bolygók állásaiból kifolyólag hideg jellegű esomópont érvényesülését kedvezőleg vagy kedvezőtlenül befolyásolhatják a napon előjövő ciklonos, vagy kitorréses hatások. Május hó átlagos jellege

inkább hűvös, szeles, mint meleg s inkább hűvös, szeles, mint meleg s inkább csapadékos, mint száraznak jelezhető az abban előforduló sok esomópontok miatt. Legmelegebb része utolsó napjaira esik. Május havának esomópontjai: 12—15—16—18—21—22—24—25—28—31 re esnek, amelyek közül legerősebb hatásuk a 16-iki hideg és a 22-iki melegebb jelleggel a bolygók állásaiból kifolyólag. Junius havának esomópontjai: 3—4—6—8—9—10—13—16—18—19—21—24—26—29 re esnek, amelyek közül legerősebb hatásuk a 6—13—21 és 29-iki, és pedig a 6 és 13-iki esős, a 21 és 29-iki hűvös jelleggel a bolygók állásaiból kifolyólag. A sok esomópont folytán junius is még változatos lesz, nagyjából a május alatti hőmérséklettel, ami csapadékosnak is igéri e hónapot, zivataros változatokkal.

— Virágzik az akác. A bimbónyitó, virágfakasztó május legillatosabb napjai köszöntenek ránk. Virágzik az akác. Amerre a szem ellát fehérfürtös virágok díszítik a különben közönséges ugyszólván semmibevett akácát Május az ő uralma Ilyenkor az akác a fák királya, a fák díszje, a mikor nem versenyezhet vele a exotikus világ legszebb díszfája sem. Fürtös virágai kecsesek és bájosak s úgy öntik magukból az illatot hogy szinte mámorossá, kábítóvá teszik a levegőt. Talán szerelmük tüzeit lehelik ki a fehér virágok, mert az akácillatos levegőben nyilnak meg leginkább szerelemre az ifjú szívek s az enyhe májusi esteke az akácvirág mámoros illatában csattan el a legtöbb csók. Észveztő, hosszú, egymásba fülő csókok... Utánuk persze következik a kijózanodás, a rideg élet valósága, aminthogy az akác is elhullatja csábos virágát s fája ismét girbe-gurba dísztelenségében áll. Lombjai közül lehull a mámor a földre, beletapossak a szép fehér virágokat a porba, a sárba és — szemét lesz belőle... De ne rontsuk az illuziókat, a mámorot, hisz ugyanis olyan sívár az élet. Hadd illatozzék az akác tisztán, hadd szívjuk be a mámorát, nyiljanak meg a szívek s hadd csattanjanak a csókok a langyos májusi éjszakák mámoros akácillatában. Ha elmulik is, legalább szép emlékek maradnak. Az édes emlék az egyetlen szép valóság, amit soha senki és semmi el nem vehet tőlünk.

— Az ujaradi képviselő. Maholnap országos hire lesz az ujaradi képviselőnek. Egy szegedi lapban olvassuk következőket: Érdekes, látogatója van ma a városnak. Philipp János, az ujaradi országgyűlési képviselő érkezett Szegedre, hogy az itt iskolába járó fiát meglátogassa. Phi éppen ugyancsak nem látszik meg, hogy nagyságos ur lett belőle Egyszerű sváb parasztruhában, széles karimás kalapban jár. Philipp igen éreemes ember s bizonyára a képviselőség nem veszi el a józan esztét, mint az ákosfalvi góbé képviselőjét, Makkai Zsigáét, aki úgy belejött az uraságba, hogy cillinderben, frakkban járta végig a fővárosi orfeumokat. Érdekes, hogy Philipp János felesége, mióta az ura képviselő, is, napról napra bejár az aradi piacra s szokott helyén kínálgatja a zöldséget, tojást a „necességának”, akik közül bizonyára keveset illet meg a nagyságos cím, de megkövetelik. Pedig most már Philippné is nagyságos asszony lett, még pedig igazi nagyságos asszony.

— Elcsipett sipisek. Ismert alakjai a rendőrségnek Dattner Zsigmond és Tormi Zsigmond sipisek, mint a harminekétlevelű biblia veszedelmes forgatói. A két jómadár bár örökre ki van tiltva a város területéről, nem állhatja meg, hogy időközönként el ne látogasson Debrecenbe. A rendőrség azonban rendszerint hamarosan nyakon csipi őket. Így legutóbb ma is lefűlettek a nagyerdőn kószáltukban. A központon lezárattak és eltoloncoltatnak.

— Megőrült, mert hipnotizálták. A halálra hipnotizált Salamon Ella megdöbentő esetéhez hasonló következő történetet írják Budapestről: A múlt héten egy jómodu

fővárosi család házában rendezett a Teréz-körúti lakásán s a mulatságra hivatalos volt Lefkovic Mátváné is, egy gazdag pénzügy-
nök felesége. Egy fiatal orvosnövendék, akit a családnál senki sem ismert s akit valamelyik meghívott vendég hozott magával, azzal mulattatta a társaságot, hogy sorra hipnotizálta az asszonyokat és kísérletei többé-kevésbé sikerültek. Lefkovicné elaltatása alkalmával azonban megdöbbentő jelenségek merültek fel. Az asszony csodálatos jó médiumnak bizonyult. A hipnotikus álomban az arca viaszhalványra változott, halk szakgatott hangon jóslatokat mondott s a kérdezősködőknek rejtélyes epizódokat beszélt el az életükből. Mikor az orvosnövendék fel akarta kelteni álmából, az élesztési kísérlet sokáig nem sikerült s már attól féltek, hogy örökre el fog szenderülni. Nagysokára azonban magához tért, az arca kipirult, visszanyerte előbbi jókedvét és még táncolt is a mulatságon. A különben is ideggyöngye asszonyt azonban annyira megviselte a hipnotikus kísérlet, hogy kevéssel azután Szegfű-utcai lakásán kitört rajta az örütség. Hazatérő férjét alig akarta megismerni. A férj orvost hivatott, aki az asszonyon erős lázt konstatait. Másnap azonban egész erővel kitört rajta az örütség és harmadnapra ki kellett szállítani a tébolydába. A boldogtalan férj most feljelentést tett a rendőrségen az ismeretlen hipnotizőr ellen, mert őt okolja azzal, hogy a feleségét az örületbe kergette.

Jövő heti bűnügyi főtárgyalások. 1906. május hó 14-én hétfőn, vádnácsi ügyek, felebbviteli ügyek és ítélethirdetések. Május hó 15-én kedden főtárgyalások. Kiss József és 9 társa ellen, súlyos testi sértés büntetéseért, Sári András s társa ellen, lopás büntetése, Tréfi Mátván ellen, lopás büntetése. P. Tóth Imre ellen, súlyos testi sértés büntetéseért, Eitel Imre s társa ellen, lopás büntetése, Vásári Ágnes ellen, összbüntetés. Május hó 16-án szerdán Nagy (setét) László s 4 társa ellen, hatóság elleni erőszak büntetéseért, Singer Hermanné ellen, zsarolás vétségéért, Botozár Flóra ellen, gondatlanságból okozott emberölés vétségéért. Május hó 17-én csütörtökön Kotsis András s 7 társa ellen, súlyos testi sértés büntetéseért. Bana Sándor s 4 társa ellen, lopás büntetése, Kovács Gyula ellen, párviadal vétségéért. Május hó 18-án pénteken Komlósi Mihály ellen, összbüntetés.

Magyar repülőgép Kovács László miskolci géptechnikus közel két évtized óta foglalkozik a repülőgép problémájának megoldásával. Mint levelezőnk írja, most végre odajutott, hogy a találmányát melynek a gépmadár nevet adta, néhány hét múlva be fogja mutatni a nyilvánosságnak. Kovács László szemben mindazokkal, akik a repülőgép problémáját a kormányozható léghajó szisztemája szerint akarták megoldani, „gépmadaránál” nem használ ballont, hanem a földszálláshoz szükséges gáz: a „gépmadár” felső részében komímálja, míg a légben való mozgást az alumíniumból készült rugós szárnyak segítik elő, a kormányzást pedig a gép négylebenyű farkkormányja végzi.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kiskabátban.

Nincs többé hajhullás. Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ara csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárában, Piac-utca.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A titokzatos láda.

(Rejtély a pincében.)

— május 13.

A fővárosi szerkesztőségekben gyakran megtörténik, hogy megszólal a telefon és a lap valamelyik barátja, a felindulástól remegő hangon valami titokzatos bűnügyet ad a szerkesztőség tudomására.

— Uraim, nagy titkot tudok. A Boráros-téren van egy ház, amelynek pincéje tele van felakasztott holttestekkel.

Vagy ilyen híreket közölnek:

— Budán a Medve utcában lakik egy öreg pap, akinek lakásán péntek éjszakáján fekete miséket tartanak s egy ilyen mulatság alkalmával, a vért vették egy fiatal nőnek s az udvaron elásták.

A lap riportereinek ilyenkor a nyakába kell venni a vérost, elszalad a Boráros-térre és behatol a Viziváros rejtelmeibe. Lelkét Sherlock Holmes-szerű kúrtási ösztönök hozzák izgalomba, ki kérdez házmestert, rendőrt, nyomozást tart a cselédség körében, mért-földeket jár be s orra kilométerekre szaglász. S csak a végén derül ki, hogy a Boráros-téri pincében nem akasztott emberek holttestei lógnak, hanem sötétlő rongydarabok vannak felakasztva s csak egy ijedős cseléd-lány képzelete látta holttesteknek a rongyokat. A Medve-utcai pap meséje pedig egy álomkóros asszony hallucinációja volt. A nagy szenzáció így foszlik szét a valóság világításában semmivé s a hírlapi kacskának többnyire a „lapunk barátai” az értelmi szerzői.

Álmodó látó viceházmesternék viziója, gyakran ad munkát a riportereknek épen úgy, mint a rendőrségnek. Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Krecsányi kapitány lázas nyomozást tartott, a Várban levő államnyomda pincéjében, mert az a hír volt elterjedve, hogy ott egy fiatal ulánushadnagy van elásva és a gyilkosság a portás-lelkét terheli. Az pedig csak tegnapelőtt történt, hogy a Kunossy Frigyes-féle Teréz-körút 38-ik számú ház viceházmesternéje késő éjszaka magából kikelve állított be az inspekciónak rendőrtisztviselőhöz s a következő rémes történetet adta le:

— A pincében, a házmester ládájában a múlt héten egy szét darabolt emberi holttestet láttam. A házmester azóta kiköltözött tőlünk.

Azonnal detektiveket küldtek a helyszínére, akik megállapították, hogy a titokzatos láda eltűnt. A ládát Tóth Bálint házmester vitte magával, aki azóta Uzsódra költözött. A gyanu alaposnak látszott, mert a házmester rossz hírű ember volt, akinek régebről több büntény terheli a lelkét. A büntényt végre is az időközben értesített uszódi csendőrség derítette fel. Felbontotta a ládát s ott egy hatalmas festőbábut találtak, amely Kunossy tulajdona volt s amelyet a házmester volt gazdájától lopott.

ZENE.

Hangverseny a zenedében.

(Saját tudósítónktól.)

— május 13.

Két heti időközökben egymás után rendezte a Zenede most hangversenysit, melyen növendékei haladását mutatja be a közönségnek. Ujat felhozni ezuttal teljesen felesleges a zenede működéséről. Kitarató, céltudatos, mélyenjáró munkálkodás, a művészet, az

ideál nemes kultusza, ez a zenede iránya.

Öröm és igazi esztetikai élvezet volt tegnap is mindegyik programszámánál tapasztalni, hogy a növendékek miodegyike nem csak az átlagos technikai készütséggel bír, hanem előadás felfogás és frazirozás dolgában igazi művészi kvalitásokat mutattak és a műsor minden száma a gondos tanulmány és helyes vezetésről tett bizonyosságot.

Zongoraszócióban kitűntek Brück Emil, Komlóssy Margit, Dörre Ilona. Pintér Lili poetikus játékkal, Kardos István érett felfogással, Simonffy Lóna pedig pedig lendületes előadásával és bámulatos ritmusérzé-
kével tűnt ki.

Ugyancsak 4 zongoratanyszakban szép összejáratot producáltak Rajczy Anca, Sáff-rány Irény, Riesz Eliz, Konrád Olga, Dietrich Margit és Szabados Ferenc.

A hegedű tanzakban Csanak Mariska érzésteljes szabatós játékkal, Nagel Zoltán magasfoku technikájával szép vonókezelésével és helyes előadásával zajos tetszést aratott.

Róza Ilona a dilettantizmussal hatását meghaladó rutinnal és ügyességgel előadott monológjával élvezetes perceket szerzett a hallgatóságnak, Tóth Anna és Donogán Katica énekelésében pedig kellemes csendes-
gésű iskolázott hangjukban és ének-művészetükben gyönyörködött a hallgatóság. Az ének-számokat, Simonffy Lóna, a hegedű szólót Darvas Alice kísérték zongorán nagy rutinnal, diszeret modorban.

Az igazgatóságot és a derék fáradhatatlan tanári kart a felmutatott eredményért a legnagyobb elismerés illeti.

Dr. S. L.

Hangverseny. Érdekes és minden ízében gyönyörködtető hangverseny: hallottunk tegnap délután a „Kereskedelmi Akadémia torna termében” Papp Gusztávné Tóth Irma növendékei mutatták be előhaladásukat kezdőkől kezdve föl egészen a nagy játékosokig. Valóban bámulatos dolog és szerencsés módszer következménye az, hogy alig pár hónapi tanulás után a kezdők olyan nagy eredményt mutathatnak föl. Kedves jelenség volt a kis Nagy Panyika, a ki 7 hónapi tanulás után igen ügyesen játszott el „Tanc-réd” egy részletét. Szemere Mariska a Luc-rédiából játszott szép kéztartás és helyes felfogással Dömök Cornélia Herztől játszott egy Allegrot, meglepő volt 1 évi tanulás után szép technikája s ügyes előadása. Majd Nagy Vilike ragadta el a közönséget Liehner „Auf der Viere” je előadásával, melyet oly szabatosan, kitűnő hangsúlylyal s korát meghaladó gyorsasággal adott elő, hogy a közönség hosszas tapssal adott kifejezést méltánylásának. Szemere Lezke Pacher „Graziatát” játszott finom előkelő szinezéssel s gondos tanulásra való pontossággal. Dömök Anna Goldbeck „Orosz dalát” játszotta el, igen szépen érvényre juttatva a remek melódiát. Csiki Anna Godard „Concert etüdjét” adta elő meglepő kedvességgel és szép kifejezéssel. Sinka Ilonkától a Hugenottákat hallottuk bravvurosz előadással, úgy hogy egész zenekart véltünk hallani. Remek volt a Sinka Róza által előadott Schumann „Boleró”, melynek szépségét művészi ihlettel emelte ki. Sinka Ella Ogieski „Polonsait” játszott igen szép előadással és pontossággal. Feltűnően szép s nem mindennapi dolog volt a Kovács Ella által előadott Goldbeck „Cigányáram”, melyet hatalmas technikával játszott meg. Nagy tetszést aratott szép magyar dalaival is. Megemlítjük mint kiváló pontját a hangversenynek a kis Erdős Mariska játékát, ki alig 1 és fél évi tanulás után Bethoven „Albumblattját” adta elő feltűnően szép felfogással s élénk szinezéssel. Papp Géza Verdi Pacher „Troubadourfantasiáját” játszott brillians technikával, kristály tiszta futamsi remek volt, magyar dalai szünni nem akaró tapsot arattak. Befejezte a hangversenyt Erdős Juliska művészi játéka, ő már régi ismerősünk, sokszor nagyogtak a már művészi tehetségét s mai játéka is meg erősítette, hogy hivatott zongorista. Mattei Toto „Valse de Concert-jét” adta elő bevégzettnek mondható technicával. — Végül Erdős Juliska és Papp Gusztávné egy Godard „Indulót” adtak elő, mely után a nagy közönség elégedetten távozott.

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár“ által **Majna-Frankfurt.**

László Zsigmond

állatorvosi
rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14 sz. I. em.

Elfogad: léptene, sercegő tüszők, sertés orbánc elleni oltásokat.

A tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindennemű konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyszintén állandó nagyválasztékot tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes szálakban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell és minden alkalmi csokrokat, valamint sirkoszorukat.

Saját termésű nyíló virágok és disznóvényeimet a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek ugy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnyagobb pontossággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállítatunk.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Tömeges megrendelést kér

kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedés Debrecen, Kossuth-utca.

Megkezdődött
a nagy Pünkösdi vásár
ár leszállítással
Női kalapokban, Leány- és fiu-ruhákban
Női confectionban
Rózsa Ignác Kistemplombazár.
Blousok és pongyolák félárban.

Zacherlin

Nagyon segít és utólérhetlen féregpusztító Üvegekben vásároljuk.

Debrecen
Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csieso Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Kömössy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Kapható:

Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József

Berettyóujfalu:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor

Érmihályfalva:

Grósz Hermann
Lévay Vince
Pollák Móric

Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Slahta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

kereskedőknél.

